

A 2008/2009. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
döntő fordulójának fordítási szövege és feladatlapja
LATIN NYELVBŐL

Munkaidő: 180 perc
Elérhető pontszám: 100 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni a versenyző adatait tartalmazó részt. A feladatlap más részére nem kerülhet sem név, sem más megkülönböztető jelzés!

A fordításhoz csak saját, nyomtatott szótár használható, más segédeszköz nem. Jegyzetet, fogalmazványt csak az Oktatási Hivatal által rendelkezésre bocsátott papíron lehet készíteni. A fordítás véglegesnek szánt szövege fölé írja rá a „Tisztázat” szót. A jegyzeteket, fogalmazványokat nem kell beadni.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: évf.: oszt.:

Az iskola neve:

Az iskola címe: irsz. város

..... utcahsz.

Megye:

A felkészítő tanár(ok) neve:

Középiskolai tanulmányait a 13. évfolyamon fejezi be: igen nem*

*A megfelelő szó aláhúzendő

I. Fordítsa le magyar nyelvre a következő két rövid szöveget! Kérjük, vigyázzon a magyar mondatok helyes megformálására, a stílusra!

Gellius: Noctes Atticae: Liber X. A gyűrű

Veteres Graecos anulum habuisse in digito accipimus sinistrae manus, qui minimo est proximus. Romanos quoque homines aiunt sic plerumque anulis usitados.¹ Causam esse huius rei Apion² in libris² Aegyptiacis² hanc dicit, quod insectis apertisque humanis corporibus, ut mos in Aegypto fuit, repertum est nervum quendam tenuissimum ab eo uno digito, de quo diximus, ad cor hominis pergere ac pervenire.

Historia Augusta: XVII. 5-7. Hadrianus tréfája a közfürdőben

(Hadrianus) publice frequenter et cum omnibus lavit. Ex quo ille iocus balnearis³ innotuit. Nam cum quodam tempore veteranum quendam notum sibi in militia dorsum et ceteram partem corporis vidisset adterere parieti, percontatus, cur se marmoribus destringendum daret, ubi audivit hoc idcirco fieri, quod servum non haberet, et servis eum donavit et sumptibus. Verum alia die complures senes ad provocandam liberalitatem principis parieti se adtererent, evocari eos iussit et alium ab alio invicem defricari.

Jegyzetek:

¹ usitados esse – usitor 1 (abl.) lásd: utor 3

² Apion (római jogász a II-III. sz. ford.) Az egyiptomiakról szóló művében

³ balnearis, -e = fürdőbeli

Maximális pontszám: 80 pont

JÓ MUNKÁT!

II. Oldja meg a következő feladatokat!

1. Egyeztesse a főnevekkel a megadott névmásokat, ill. mellékneveket!

in libris (qui, quae, quod)

principis (hic, haec, hoc)

ad cor (tristis, triste)

tempore (felix, felicis)

liberalitatem (is, ea, id)

a digito (melior, melius) **6 pont**

2. Az aktív alakot tegye át passzívba, a passzívot aktívba!

diximus

reperitum est

vidisset

haberet

evocari **5 pont**

3. Keressen ki a szövegekből 1 acc. cum infinitívós szerkezetet, 1 gerundiumot, 1 gerundivumos szerkezetet és 1 abl. abs.-t, írja le!

acc. cum inf..... 3 pont

gerundium..... 1 pont

gerundiv.szerk. 1 pont

abl. abs..... 1 pont **6 pont**

4. Milyen alárendelt mellékmondatot ismer fel az alábbi összetett mondatban? Milyen alakban szerepel a mellékmondat állítmánya? Indokolja meg, miért!

Audivit hoc idcirco fieri, quod servum non haberet.

..... 1 pont

..... 1 pont

..... 1 pont **3 pont**

Elérhető pontszám: 20 pont

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2009/2010

LATIN NYELV

Döntő

Tájékoztató fordítás és javítókulcs

I. Gellius: Noctes Atticae: Liber X. A gyűrű

Úgy tudjuk, hogy a régi görögök a gyűrűt a bal kezüknek azon az ujján viselték, mely a legkisebbel szomszédos/ a legkisebbel szomszédos ujján viselték. Azt mondják, hogy a római emberek is legtöbbször így hordták a gyűrűket. Ennek a dolognak azt a magyarázatát adja Apion Az egyiptomiakról szóló művében / könyveiben, hogy miután az emberi testeket felvágták és felboncolták, ahogy az Egyiptomban szokás volt, találtak egy bizonyos igen vékony idegszálat, mely ettől az egy ujjtól indul el, melyről beszéltünk, és az emberi szívhez érkezik meg.

Historia Augusta: XVII. 5-7. Hadrianus tréfája a közfürdőben

Hadrianus gyakorta fürdött mindenkivel együtt nyilvánosan. Innen /ettől vált híressé az a fürdőbeli tréfája. Amikor ugyanis egyszer egy bizonyos, katonakorából ismert /katonaságnál megismert kiszolgált katonát meglátott, aki a hátát és egyéb testrészeit a falhoz dörzsölte, megkérdezte, miért a márvánnyal dörzsölteti magát, amint meghallotta, hogy ez azért van így/azért teszi ezt, mert nincs rabszolgája, akkor megajándékozta őt rabszolgákkal és pénzzel (az eltartásukra). Ámde egy másik nap állítólag már több idős férfi, hogy a császár jótekingodását felkeltsék, a falhoz dörögölözött, őket magához hívatta, és megparancsolta, hogy kölcsönösen egyik a másikat dörzsölje meg / egymást dörzsöljék meg.

Veteres Graecos anulum habuisse in digito accipimus sinistrae manus,⁷ qui minimo est proximus.² Romanos quoque homines aiunt sic plerumque anulis usitatos.¹ ⁴ Causam esse huius rei Apion² in libris² Aegyptiacis² hanc dicit,⁵ quod insectis apertisque humanis corporibus,³ ut mos in Aegypto fuit,¹ repertum est nervum quendam tenuissimum ab eo uno digito, de quo diximus,¹ ad cor hominis pergere ac pervenire.⁷

Historia Augusta: XVII. 5-7. Hadrianus tréfája a közfürdőben

(Hadrianus) publice frequenter et cum omnibus lavit.³ Ex quo ille iocus balnearis³ innotuit.³ Nam cum quodam tempore veteranum quendam notum sibi in militia dorsum et ceteram partem corporis vidisset adterere parieti,¹⁰ percontatus,¹ cur se marmoribus destringendum daret,⁶ ubi audivit hoc idcirco fieri,⁴ quod servum non haberet,² et servis eum donavit et sumptibus.³ Verum alia die complures senes ad provocandam liberalitatem principis parieti se adtererent,¹⁰ evocari eos iussit et alium ab alio invicem defricari.⁸

II. Oldja meg a következő feladatokat!

1. Egyeztesse a főnevekkel a megadott névmásokat, ill. mellékneveket!

in libris (qui, quae, quod)	quibus	
principis (hic, haec, hoc)	huius	
ad cor (tristis, triste)	triste	
tempore (felix, felicis)	felici	
liberalitatem (is, ea, id)	eam	
a digito (melior, melius)	meliore	6 pont

2. Az aktív alakot tegye át passzívba, a passzívot aktívba!

diximus	dicti 3 sumus	
reperit	repperit	
vidisset	visus 3 esset	
haberet	haberetur	
evocari	evocare	5 pont

3. Keressen ki a szövegekből 1 acc.cum infinitívós szerkezetet, 1 gerundiumot, 1 gerundívumos szerkezetet és 1 abl. abs.-t, és írja le! !

acc. cum inf.: aiunt homines usitatos esse	3 pont
gerundium: destringendum	1 pont
gerundív.szerk.: ad provocandam liberalitatem	1 pont
abl. abs.: insectis corporibus	1 pont 6 pont

(Más helyes megoldás is elfogadható.)

4. Milyen alárendelt mellékmondatot ismer fel az alábbi összetett mondatban? Milyen alakban szerepel a mellékmondat állítmánya? Indokolja meg, miért!

Audivit hoc idcirco fieri, quod servum non haberet.

okhatározói alár. mm.	1 pont
főm. állítmánya múlt idejű – mm. coni. praet.	1 pont
egyidejűség, ezért praet.impf.	1 pont 3 pont

Elérhető pontszám: 20 pont